

Mandibulada İntraosseöz Transmigre Daimi Kanin: Vaka Serisi (8 vaka)

Intraosseous Transmigrated Permanent Canine in the Mandible: Case Series (8 cases)

Çiğdem Şeker¹ , Hatice Biltekin² , Murat İçen³ , Gediz Geduk⁴

ÖZET

Dental transmigrasyon, sürmemiş dişlerin orta hattın karşı tarafına intraosseöz göçüdür. Etiyolojisi tam olarak bilinmemektedir. Genellikle asemptomatik olmakla beraber patoloji bulundurma ihtimali nedeniyle erken dönemde teşhis edilmesi tedavi planlaması için önem taşımaktadır. Kanin transmigrasyonu mandibulada maksillaya göre daha sık görülmektedir. Bu vaka serisinde 8 mandibular transmigre kanin vakası sunulmuştur.

Anahtar kelimeler: Diş anomalileri; gömülü; mandibula

ABSTRACT

Dental transmigration is the intraosseous migration of unerupted teeth to the other side of the midline. The etiology is unknown. Although it is usually asymptomatic, early diagnosis is important for treatment planning because of the possibility of pathology. Canine transmigration is more common in the mandible than in the maxilla. In this case series, 8 cases of mandibular transmigrant canine were presented.

Key words: Impacted; mandible; tooth abnormalities

Makale gönderiliş tarihi: 9.10.2019 Yayına kabul tarihi: 26.02.2020

İletişim: Çiğdem Şeker

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi, İbn-i Sina Kampüsü, Esenköy, Kozlu, Zonguldak

Eposta: cgdmrhn@gmail.com

^{1,2} Araştırma Görevlisi, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Ağız, Diş ve Çene Radyolojisi ABD, Zonguldak

^{3,4} Doktor Öğretim Üyesi, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Ağız, Diş ve Çene Radyolojisi ABD, Zonguldak

GİRİŞ

Dental transmigrasyon, sürmemiş dişlerin midsagittal düzlemin karşı tarafına intraosseöz göçü olarak tanımlanmaktadır.¹ İlk kez 1964 yılında Ando ve ark.² bu olaya transmigrasyon adını vermişlerdir. Tarsitano ve ark.³ ise bu terimi herhangi bir patolojinin etkisi olmaksızın, bir dişin orta hat boyunca kesintisiz hareketini tanımlamak için kullanmışlardır.

Bu nadir gelişimsel anomalinin etiolojisi henüz bilinmemekle birlikte oluşumuna katkıda bulunan birçok faktör vardır. Sürmekte olan dişlerin sürme yolunda var olan tümör, kist ve odontomalar dişlerde malpozisyonlara neden olabilir. Diğer olası etiolojik faktörler olarak; süt kanin dişin retansiyonu, çenedeki diş boyutları ile dental ark uzunluğu arasındaki uyumsuzluklar, süpernumerer diş bulunması, mandibular kanin kuron boyutunun büyük olması gösterilmektedir.^{1,4}

Mupparapu 2002 yılında yaptığı çalışmada mandibular transmigre kaninleri; uzun eksen eğimi, kanin dişin kuronunun orta hat, komşu dişler ve kontralateral sürmüş kanin dişi ile ilişkisine göre kategorize etmiştir. Transmigre dişlerin göç paternine ve teşhis edildiği çenedeki son pozisyonlarına göre ise tip 1,2,3,4,5 olarak sınıflandırmıştır.⁵ Bu sınıflama:

Tip 1: Çene kemiği içerisindeki orta hat boyunca anterior dişlerin labialinde ya da lingualinde mezioangular olarak konumlanan ve dişin kuronunun orta hattı geçtiği kanin dişi

Tip 2: İnsiziv dişlerin apekslerinin altında mandibula inferior sınıra yakın horizontal olarak konumlanan kanin dişi

Tip 3: Karşıt arktaki kanin dişinin mezialinde ya da distalinde süren kanin dişi

Tip 4: Karşıt arktaki premolar ya da molar dişlerin apikali boyunca mandibulanın inferior sınırına yakınında horizontal olarak gömülü kanin dişi

Tip 5: Erüpsiyon durumuna bakılmaksızın orta hatta (Dişin uzun eksenini orta hattan geçmektedir.) dikey olarak konumlanmış kanin dişidir.⁵

Tedavi prosedürleri arasında, ilgili dişin cerrahi çekimi, ortodontik olarak sürdürülmesi, ototransplantasyonu ve radyografik takibi yer almaktadır.⁶

Bu vaka serisinde Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Ağız, Diş ve Çene

Radyolojisi kliniğine rutin dental muayene veya tedavi amacıyla başvuran 8 hastadan aydınlatılmış onam formu alınmış ve mandibular kanin dişlerine ait transmigrasyon olgularının klinik ve radyografik özellikleri sunulmuştur.

Vaka 1

22 yaşında erkek hasta kliniğimize gömülü yirmi yaş dişlerinde mevcut olan ağrı şikayeti ile başvurmuş ve intraoral muayenesinde 43 nolu dişin noksan olduğu görülmüştür. Yapılan radyografik değerlendirmede 43 nolu dişin transmigre olduğu tespit edilmiştir. Diş ve çevresindeki dokularda herhangi bir patoloji olmadığı görülmüş ve hasta ortodontik tedavi istemediği için gömülü dişin radyografik takibine karar verilmiştir (Şekil 1).

Vaka 2

Kliniğimize 16, 26 nolu dişlerinde çürük şikayeti ile başvuran 17 yaşında erkek hastanın intraoral muayenesinde 73 nolu dişinin persiste olduğu ve 33 nolu dişinin noksan olduğu gözlenmiştir. Radyografik değerlendirmede 33 nolu dişin transmigre ve 13 nolu dişin gömülü olduğu tespit edilmiştir. Hasta ortodontik tedavi istemediği ve multiplanar görüntüleme yapılmadığı için 13 ve 33 nolu dişlerin radyografik takibine karar verilmiştir (Şekil 2).

Vaka 3

18 yaşında kadın hasta kliniğimize rutin dental muayene için başvurmuş olup hastanın radyografik değerlendirmesinde tesadüfen 33 nolu dişinin transmigre olduğu izlenmiştir. Diş ve çevresindeki dokularda herhangi bir patoloji olmadığı görülmüş ve hasta ortodontik tedavi istemediği için gömülü dişin radyografik takibine karar verilmiştir (Şekil 3).

Vaka 4

Kliniğimize çapraşıklık şikayeti ile başvuran hastanın intraoral muayenesinde 83 nolu dişin persiste olduğu ve 43 nolu dişin noksan olduğu görülmüştür. Radyografik değerlendirmede ilgili dişin transmigre olduğu tespit edilmiştir. Diş ve çevresindeki dokularda herhangi bir patoloji gözlenmemiştir. Hasta için ortodontik tedavi planlanmıştır (Şekil 4).

Vaka 5

21 yaşında kadın hasta kliniğimize dişindeki ağrı

Şekil 1. (1a) Panoramik radyografide 43 nolu transmigre kanin,(1b) hastanın ağız içi görüntüsü

Şekil 2. (2a) Gömülü sağ maksiller kanin, 33 nolu transmigre kanin ve persiste süt dişi, (2b) hastanın ağız içi görüntüsü

Şekil 3. (3a) Panoramik radyografide 33 nolu transmigre kanin, (3b) 33 nolu diş eksikliğinin ağız içi görünümü

Şekil 4. (4a) Panoramik radyografide 43 nolu transmigre kanin, 83 nolu persiste diş, (4b) hastanın ağız içi görüntüsü

Şekil 5. (5a) Panoramik radyografide 33 nolu transmigre kaninin panoramik görüntüsü, (5b) 43 ve 42 nolu dişlerin transpozisyonunun ağız içi görünümü, (5c) KIBT görüntüsü koronal kesit

şikayeti ile başvurmuştur. Hastanın intraoral muayenesinde 73 nolu dişinin persiste olduğu, 33 nolu dişin eksik ve 43 ile 42 numaralı dişlerin transpoze olduğu görülmüştür. Maksiller lateral dişlerde mikrodonti izlenmiştir. Hastanın radyografik değerlendirmesinde 33 nolu dişinin transmigre olduğu tespit edilmiştir. Hastanın konik ışınli bilgisayarlı tomografi (KIBT) ile yapılan multiplanar görüntülemesinde 41 nolu dişin apikalinde herhangi bir rezorpsiyon izlenmemiştir. Hasta ortodontik tedavi istemediği için ilgili dişin radyografik takibine karar verilmiştir (Şekil 5).

Vaka 6

17 yaşında erkek hasta kliniğimize ortodontik tedavi istemi ile başvurmuştur. Hastanın intraoral muayenesinde 63 ve 83 nolu kanin dişlerinin persiste olduğu görülmüş ve 43 nolu dişinin transmigre olduğu radyografide tespit edilmiştir. Ayrıca hastanın 75 nolu dişinin persiste olduğu ve 35 nolu dişte germ eksikliği olduğu belirlenmiştir. Hasta ortodontik tedavi için yönlendirilmiştir (Şekil 6).

Vaka 7

Kliniğimize rutin dental muayene için başvuran hastanın intraoral muayenesinde 83 nolu dişinin persiste ve şiddetli kuron harabiyetine sahip olduğu, 43 nolu dişinin noksan olduğu görülmüştür. Radyografik değerlendirmede 43 nolu dişinin transmigre olduğu tespit edilmiştir. KIBT ile elde edilen multiplanar görüntülerde anterior diş köklerinde rezorpsiyon izlenmemiştir. Hasta ortodontik tedavi istemediği için ilgili dişin radyografik takibine karar verilmiştir (Şekil 7).

Vaka 8

21 yaşında erkek hasta kliniğimize çoklu diş eksikliği ve ağızda hala var olan süt dişleri nedeniyle estetik kaygılardan dolayı başvurmuştur. Hastanın intraoral muayenesinde dişlerinde oligodonti tespit edilmiş, 33 nolu dişin radyografide transmigre olduğu görülmüştür. 43 nolu dişte deplasman mevcuttur. KIBT ile elde edilen multiplanar görüntülerde anterior diş köklerinde rezorpsiyon izlenmemiştir. Hasta ortodontik tedavi istemediği için protetik tedavi planlanmıştır (Şekil 8).

Tespit edilen tüm vakalar demografik bilgiler ve sınıflamalar ile not edilmiştir (Tablo 1).

TARTIŞMA

Gömülü kaninler sıklıkla maksillada görülmesine rağmen transmigre kaninler daha çok mandibulada izlenmektedir.⁷ Aydın ve ark.⁷, 4500 Türk hastayı içeren insidans çalışmasında transmigre kanin insidansını %0.31, gömülü transmigre kanin insidansını ise %0.18 olarak tespit etmiş ve transmigre kaninin en sık erkeklerde görüldüğünü belirtmiştir. Bizim vaka serimizde görülme sıklığı kadın ve erkeklerde eşit bulunmuştur. Yine Türk popülasyonu üzerinde yapılan başka bir çalışmada Şentürk ve ark.⁸, gömülü kanin nedeniyle muayene ve tedavi edilmiş 117 hastaya ait panoramik rayografileri retrospektif olarak analiz etmiş ve transmigre mandibular kanin insidansını %37.3 olarak bulmuşlardır.

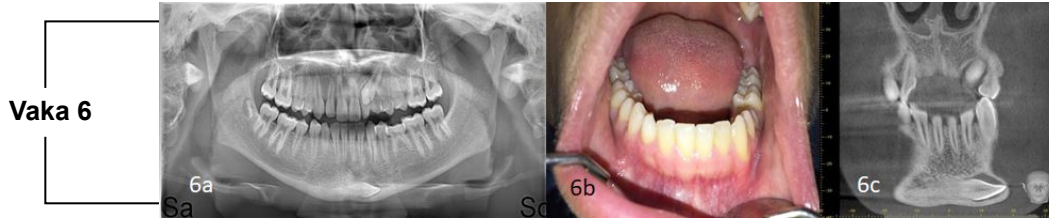
Mupparapu'nun çalışmasına göre en sık karşılaşılan transmigrasyon Tip 1 iken⁵ bizim vaka serimizde en çok Tip 2 ile karşılaşmıştır. Mupparapu, sınıflamasında kesici dişlerin apikalinde mesioangular olarak gömülü transmigre kaninleri Tip 1 olarak sınıflandırmıştır.⁵ Bizim vaka serimizde Vaka 5'te, sağ mandibular kanin ve lateral dişin transpozisyonu nedeniyle 33 nolu gömülü kanin dişi, 43 nolu dişin mesialinde yer almaktadır. Bu vaka Tip 3 olarak da sınıflandırılabilir. Ancak bu transpozisyon anomalisi göz ardı edilerek Vaka 5 Tip 1 olarak sınıflandırılmıştır.

Tarsitano ve ark.³, transmigrasyon sayılabilmesi için gömülü kalmış mandibular kanin dişin orta hattı geçmesi gerektiğini ifade ederken, Javid ve ark.⁹, ise dişin yarısının orta hattı geçmesi gerektiğini belirtmiştir. Mupparapu ise sınıflandırmasında gömülü dişin kuron uzunluğunun en az yarısının orta hattı geçmesi halinde transmigre sayılabileceğini bildirmiştir.⁵ Bu vaka serisinde sürme yolu değişen kanin dişlerin kuron kısımlarının en az yarısının orta hattı geçmesi ile transmigre sayılabilmesi için yeterli olduğu kabul edilerek sınıflandırma yapılmıştır.

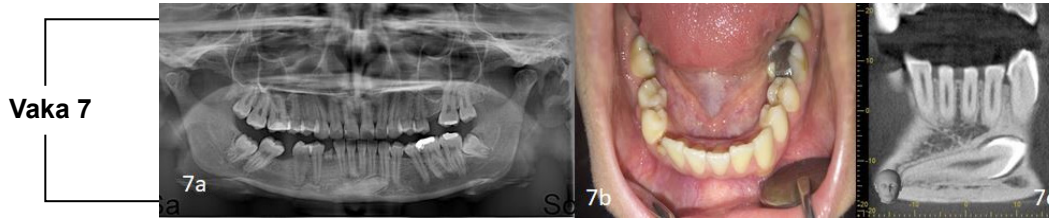
Çoğu gömülü kanin diş asemptomatiktir, ancak bazen foliküler aralıkta genişleme, enfeksiyon oluşumu ve kök rezorpsiyonu riski bulunmaktadır.¹⁰ Bertl ve ark.¹¹, gömülü ve transmigre mandibular kaninler ile ilgili yaptıkları çalışmada bitişik dişlerin kök rezorpsiyonu riskini değerlendirmek için 3D radyografik görüntülemenin 2 boyuta oranla daha avantajlı olduğunu belirtmiş ve dişlerin dental arktaki pozisyonunu belirlemede yine 3D radyografik

görüntülemenin kullanılmasını önermişlerdir. Bu vaka serisinde transmigre kaninlerde ve çevresindeki dokularda herhangi bir patoloji izlenmemiştir. Bununla birlikte komşu dişlerde rezorpsiyona neden olup olmadığının belirlenmesi ve dişin bukkolingual pozisyonunu belirlemek için 4 vakada ileri görüntüleme için KIBT kullanılmıştır.

Transmigre kaninler sıklıkla radyografide tesadüfen fark edilen diş pozisyon anomalileri olup, diş hekimleri bu anomalilerin etyolojisi, tedavi prosedürleri ve komplikasyonları hakkında yeterli bilgiye sahip olmalıdır. Oluşabilecek patolojilerin erken teşhisi ve önlenmesi için asemptomatik olgularda radyografik takip önemlidir.

Şekil 6. (6a) Panoramik radyografide 43 nolu transmigre kanin, 23 nolu gömülü maksiller kanin ve 35 nolu dişin germ eksikliği, (6b) 83 nolu persite süt dişinin intraoral görünümü, (6c) KIBT görüntüsü koronal kesit

Şekil 7. (7a) Panoramik radyografide 43 nolu transmigre kanin ve 83 nolu süt dişinin radixi, (7b) Hastanın ağız içi görüntüsü, (7c) KIBT görüntüsü koronal kesit

Şekil 8. (8a) Panoramik radyografide 33 nolu gömülü transmigre kanin, oligodonti ve 43 nolu dişte deplasman, (8b) Hastanın ağız içi görüntüsü, (8c) KIBT görüntüsü koronal kesit

Tablo 1. Vaka serisine ait klinik, radyografik ve demografik veriler

Vaka	Cinsiyet	Yaş	Transmigre mandibular kanin	Radyografideki pozisyonu	Sınıflaması	Sürme durumu
1	Erkek	22	Sağ kanin	Kesici dişlerin apikalinde horizontal	Tip 2	Gömülü
2	Erkek	17	Sol kanin	Orta hattı geçen mezioangular	Tip 1	Gömülü
3	Kadın	18	Sol kanin	Kesici dişlerin apikalinde horizontal	Tip 2	Gömülü
4	Kadın	25	Sağ kanin	Premolar dişlerin apikalinde ve diğer tarafta horizontal	Tip 4	Gömülü
5	Kadın	21	Sol kanin	Kesici dişlerin apikalinde mezioangular	Tip 1	Gömülü
6	Erkek	17	Sağ kanin	Kesici dişlerin apikalinde horizontal	Tip 2	Gömülü
7	Kadın	21	Sağ kanin	Karşı taraftaki kanin dişin mezialinde	Tip3	Gömülü
8	Erkek	21	Sol kanin	Orta hattı geçen mesioangular	Tip 2	Gömülü

KAYNAKLAR

1. Bhullar MK, Aggarwal I, Verma R, Uppal AS. Mandibular canine transmigration: report of three cases and literature review. *J Int Soc Prev Community Dent* 2017;7:8–14.
2. Ando S, Aizawa K, Nakashima T, Sanka Y, Shimbo K, Kiyokawa K. Transmigration process of the impacted mandibular cuspid. *J Nihon Univ Sch Dent* 1964;6:66–71.
3. Tarsitano JJ, Wooten JW, Burditt JT. Transmigration of non-erupted mandibular canines: report of cases. *J Am Dent Assoc* 1971;82:1395–7.
4. Hamada Y, Timothius CJC, Shin D, John V. Canine impaction—A review of the prevalence, etiology, diagnosis and treatment. *Semin Orthod* 2019;25:117-23.
5. Mupparapu M. Patterns of intra-osseous transmigration and ectopic eruption of mandibular canines: review of literature and report of nine additional cases. *Dentomaxillofac Radiol* 2002; 31:355–60.
6. Dalessandri D, Parrini S, Rubiano R, Gallone D, Migliorati M. Impacted and transmigrant mandibular canines incidence, aetiology, and treatment: a systematic review. *European J Orthod* 2016;39:161-9.
7. Aydin U, Yilmaz, H, Yıldırım D. Incidence of canine impaction and transmigration in a patient population. *Dentomaxillofac Radiol* 2004;33:164–9.
8. Şentürk MF, İnceoğlu B, Öztaş B. Gömülü kaninlerin transmigasyon insidansının belirlenmesi. *Selcuk Dent J* 2018;5:123-7.
9. Javid B. Transmigration of impacted mandibular cuspids. *Int J Oral Surg* 1985;14:547-9.
10. Bishara SE. Impacted maxillary canines: a review. *Am J Orthod Dentofacial Orthop* 1992;101:159-71.
11. Bertl MH, Frey C, Bertl K, Giannis K, Gahleitner A, Strbac GD. Impacted and transmigrated mandibular canines: an analysis of 3D radiographic imaging data. *Clin Oral Investig* 2018;22:2389-9.